

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန

(သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းဥပဒေများ)

အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၊ ၂၂/၂၀၁၅

၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၄ ရက်

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၇ ရက်)

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေပုဒ်မ ၄၃၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုကျင့်သုံး ၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဤနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းဥပဒေများ ဟုခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်ပါရှိသော စကားရပ်များသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုထားသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။
ထို့ပြင်အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်းအဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-
  - (က) ဥပဒေဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေကိုဆိုသည်။
  - (ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီအဆင့်ဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်ပွားမီအချိန် ကာလဖြစ်ပြီး ထိုကာလတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ လျော့နည်းသက်သာစေရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလျော့ချခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရသည့် အဆင့်ကိုဆို သည်။
  - (ဂ) ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးဆိုသည်မှာ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ယင်းဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဆက်စပ်နေ သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၏ ဆိုးရွားသောသက်ရောက်မှုများကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်မဖြစ်ပွားမီအဆင့်တွင် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင်ရေလွှမ်း မိုးမှုကြောင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ကာကွယ်ထားသည့်ရေကာတာများနှင့်တံမံများ၊ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမြင့်မား သောဒေသများတွင် အခြေချနေထိုင်မှုကိုခွင့်မပြုသောမြေယာအသုံးချမှု စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ ငလျင် လှုပ်ခတ်ချိန်တွင် အရေးကြီးသောအဆောက်အအုံများ ဘေးကင်းရေးအတွက် ငလျင်ဆိုင်ရာအင်ဂျင်နီ ယာ ဒီဇိုင်းများစသည်တို့ပါဝင်သည်။

- (ဃ) ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်း၊ တုံ့ပြန်ခြင်း၊ သက်ရောက်မှုကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းတိုးမြှင့်စေသည့် လုပ်ငန်းများကိုဆိုသည်။
- (င) ကြိုတင်သတိပေးချက်ဆိုသည်မှာ ကျရောက်လတ္တံ့သော ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုကိုတွေ့ကြုံခံစားရ နိုင်သည့် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်မှုလျှော့ချရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့်ကြို တင်ပြင်ဆင်နိုင်ရန်အချိန်မီထိရောက်သော သတင်းအချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း ကိုဆိုသည်။
- (စ) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်ဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခံရသူများ၏အရေး ပေါ်လိုအပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ် ငန်းများ စတင်သည့်အဆင့်ကိုဆိုသည်။
- (ဆ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးအဆင့်ဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားပြီးနောက် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သည့်အဆင့်ကိုဆိုသည်။
- (ဇ) ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်ရောက် ရှိနေသော သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ခြေရှိသော လူများ၊ တိရစ္ဆာန်များ၊ လေယာဉ်များ၊ သင်္ဘောများနှင့်အခြားယာဉ်များကို ရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကနဦးဆေးကုသခြင်း သို့မဟုတ် အခြားလိုအပ်ချက်များကို အကူအညီပေးခြင်းနှင့် ဘေးကင်းရာသို့ ပို့ဆောင်ပေးခြင်းကိုဆို သည်။
- (ဈ) အရေးပေါ်အကူအညီဆိုသည်မှာသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားနေစဉ်နှင့် ဖြစ်ပွားပြီးနောက် သဘာ ဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခံရသူများအတွက် စားနပ်ရိက္ခာ၊ အာဟာရ၊ သောက်ရေ၊ အဝတ်အထည် နှင့်လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး ပစ္စည်းများ၊ ဆေးဝါးကုသမှုပေးခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများသို့ ပို့ဆောင်ပေးခြင်း အစရှိသည့်အရေး ပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ပေးခြင်းကိုဆိုသည်။
- (ည) အရေးပေါ်အခြေအနေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးဆိုသည်မှာထိခိုက်ခံရသည့်သူများအားရှာဖွေရေးလုပ် ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အရေးပေါ်အကူအညီပေးခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရအားပေးနှစ်သိမ့်ခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုဆန်းစစ်ခြင်း တို့ကိုဆိုသည်။
- (ဋ) ဘေးလွတ်ရာနေရာဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်တွင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လွတ်ကင်းသော နေရာဒေသသို့ရွှေ့ပြောင်းလာသူများ လတ်တလောခိုလှုံနိုင်ရန်အတွက် ကြိုတင်ရွေးချယ်ထားသော အိမ်များ၊ အဆောက်အအုံများ၊ အသက်ကယ်ကုန်းမြင့်များ၊ သဘာဝတောင် ကုန်းများသို့မဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာများကိုဆိုသည်။
- (ဌ) ယာယီခိုလှုံရာနေရာဆိုသည်မှာ ဘေးသင့်သူများအတွက် ခေတ္တခိုလှုံနိုင်သည့်ယာယီတဲများ၊ အိမ် များနှင့်အဆောက်အအုံများကဲ့သို့သော နေရာမျိုးကိုဆိုသည်။

- (၃) သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာသည့် အခါ ဘေးသင့်သူများ ထိခိုက်သေကျေပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုလျော့နည်းသက်သာစေရန်အတွက် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးနှင့်အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အဆင့်ဆင့်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ပြည်သူများပူးပေါင်း၍ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်မီအဆင့်တွင် ကြိုတင်လေ့ကျင့်ခြင်းကိုဆိုသည်။
- (ဃ) ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းစီမံဆောင်ရွက်မှု (Logistics Management) ဆိုသည်မှာ အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ထောက်ပံ့ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ စီစဉ်ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ကွင်းဆက်မပြတ် ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းမှုစနစ်ဖြင့် အချိန်မီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကိုဆိုသည်။
- (ဏ) ကွင်းဆက်မပြတ်ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းစီမံဆောင်ရွက်မှု (Supply Chain Management) ဆို သည်မှာ တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်များက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခံရသူများအတွက် လိုအပ်သည့်အရေးပေါ် ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို ရှာဖွေစုဆောင်း ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းလုပ်ငန်းများကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခုချိတ်ဆက်ထားသောကွန် ယက်စနစ်ဖြင့် ဖြည့်ဆည်းစီမံဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကိုဆိုသည်။
- (တ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ရပ်ရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက အနာဂတ်တွင်တွေ့ကြုံနိုင်သော အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တို့ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်မှုများကိုဆိုသည်။
- (ထ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလျှော့ချရေး (Disaster Risk Reduction) ဆိုရာတွင်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသောအရာများကို စိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထိတွေ့နိုင်မှုကို လျှော့ချခြင်း၊ ရပ်ရွာလူထုများနှင့် ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ၏ ထိခိုက်ခံရလွယ်မှုကိုလျော့နည်းစေခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကို အမြော်အမြင်ကြီးစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းစသည်တို့ ပါဝင်သည်။
- (ဒ) ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေး (Mitigation) ဆိုသည်မှာ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်ယင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျော့ပါးသက်သာစေရန်ဆောင်ရွက်သည့် အမျိုးမျိုးသော မဟာဗျူဟာများနှင့်လုပ်ငန်းများကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင်အင်ဂျင်နီယာဆိုင်ရာနည်းပညာရပ်များနှင့်ဘေးအန္တရာယ် ဒဏ်ခံနိုင်သည့်ဆောက်လုပ်မှုများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမှု ဝါဒများ၊ အများပြည်သူသိရှိစေရန်ဆောင်ရွက်မှုများ စသည်တို့ပါဝင်သည်။

- (ခ) ထိခိုက်ခံရလွယ်မှုဆိုသည်မှာ ဘေးအန္တရာယ်၏ပျက်ဆီးမှုဒဏ်ကို ခံနိုင်ဖွယ်ရာရှိသည့် ရုပ်ရွာအ သိုက်အဝန်း၊ စနစ်ယန္တရားနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့၏သွင်ပြင်လက္ခဏာများနှင့် အခြေအနေများ၊ ရုပ်ပိုင်း၊ လူ မှုရေးပိုင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအကြောင်းများကိုဆိုသည်။
- (န) ထိခိုက်ခံရလွယ်သူများဆိုသည်မှာ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့်နေရာဒေသ များတွင် နေထိုင်သူများ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မကျန်းမာသူများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၊ ကိုယ် ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ကလေးသူငယ်များကိုဆိုသည်။
- (ပ) ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု သို့မဟုတ် အရေးပေါ်အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် ပြတ်တောက်သွားသော သို့မဟုတ် ထိခိုက်ပျက်စီးသွားသော အဓိကဝန်ဆောင်မှုလုပ် ငန်းများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းနှင့်ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခံ ရသူများ၏ ဘဝနေထိုင်မှုအခြေအနေများကို အလျင်အမြန်ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းပေးသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆိုသည်။
- (ဖ) ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးဆိုသည်မှာ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလျော့ချရေး အစီအမံ များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီးအိုးအိမ်များနှင့် အခြားအခြေခံအဆောက်အအုံများဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဝန် ဆောင်မှုများကို အပြည့်အဝပြန်လည်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီ အခြေအ နေသို့ ရောက်ရှိစေခြင်း အစရှိသည့်လုပ်ငန်းများကိုဆိုသည်။
- (ဗ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆန်းစစ်ချက်ဆိုသည်မှာ လူများ၊ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများ နှင့်၎င်းတို့မှီခိုနေရသော ပတ်ဝန်းကျင်တို့အပေါ်တွင် ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့်ထိခိုက်မှုတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ၏ သဘာဝနှင့်ပမာဏကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းနှင့်လတ်တလောရှိနေသော ထိခိုက်ခံရလွယ်မှု၊ စွမ်းဆောင် နိုင်မှုတို့ကို အကဲဖြတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကိုဆိုသည်။
- (ဘ) ဘေးသင့်ဒေသဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တွင်ဖြစ်စေ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်ဒေသကိုဆိုသည်။
- (မ) လုပ်ငန်းကော်မတီဆိုသည်မှာ ဥပဒေပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရအမျိုးသားကော်မတီက ဖွဲ့စည်းထား သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီ၊ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းကော်မ တီနှင့် အခြားလိုအပ်သော လုပ်ငန်းကော်မတီ တစ်ခုခုကိုဆိုသည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ ဥပဒေပုဒ်မ ၇ အရ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့ကဖွဲ့စည်းပေးသော တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့် ခွဲမှုအဖွဲ့ကိုဆိုသည်။
- (ရ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသသို့မဟုတ် ခရိုင်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ ဥပဒေပုဒ်မ ၈ အရတိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းပေးသော ကိုယ်

ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသသို့မဟုတ် ခရိုင်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကိုဆိုသည်။

(လ) မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ ဥပဒေပုဒ်မ ၈ အရတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကဖွဲ့စည်းပေးသော မြို့နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကိုဆိုသည်။

(ဝ) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ ဥပဒေပုဒ်မ ၈ အရတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းပေးသော ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကိုဆိုသည်။

(သ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနကိုဆို သည်။

(ဟ) ဦးစီးဌာန ဆိုသည်မှာ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဦးစီးဌာနကို ဆိုသည်။

(ဠ) နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးအာဏာပိုင် ဆိုသည်မှာ ဥပဒေနှင့် ဤနည်းဥပဒေများပါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများတွင်လိုအပ်ပါက နိုင်ငံတကာမှ အကူအညီပေးရေး အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရပ်ခြားဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပနိုင်ငံ များမှအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ဆက်သွယ် ရာတွင် အာဏာပိုင်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန် အမျိုးသားကော်မတီက သတ်မှတ်တာဝန်ပေးအပ် ထားသည့် ဝန်ကြီးဌာနသို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဆိုသည်။

(အ) နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများ ဆိုသည်မှာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရပ်ခြားဒေ သတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပနိုင်ငံများမှ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအ ခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလှူရှင်များနှင့် စေတနာရှင်များကိုဆိုသည်။

(ကက) တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုသည်မှာသဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားကော်မတီ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ လုပ်ငန်း ကော်မတီကသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေနှင့် ဤနည်းဥပဒေများအရသော်လည်းကောင်း၊ တာဝန်ပေးအပ် ခြင်းခံရသည့် ဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဒေသဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရ အဖွဲ့ အစည်းများကိုလည်းကောင်း၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၊ စေတနာရှင်များနှင့် လုပ်အားပေးများကိုလည်းကောင်းဆိုသည်။

အခန်း (၂)

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၃။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေးအလို့ငှာ အမျိုးသားကော်မတီ၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတော်တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများကို

လေ့လာသုတေသနပြုလုပ်ပြီး နိုင်ငံတော်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်၊ တည်မြဲအမိန့်နှင့် အခြားလိုအပ်သည့်အစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲတင်ပြစေရန်ဦးစီးဌာနအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

၄။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ ၃အရရေး ဆွဲတင်ပြသော နိုင်ငံတော်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်၊ တည်မြဲအမိန့်နှင့် အခြားလိုအပ်သည့်အစီအစဉ်များကို စိစစ်၍လိုအပ်သည်များ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီး သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီမှတစ်ဆင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့ အတည်ပြုနိုင်ရန်တင်ပြရ မည်။

၅။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသည်
(က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကိုစနစ်တကျ လျင်မြန်စွာစီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်နိုင် ရေးအတွက် လိုအပ်သော ဆပ်ကော်မတီများကိုဖွဲ့စည်းနိုင်ရေး အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြဆောင် ရွက်ရမည်။
(ခ) သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး ရေးစီမံကိန်းများ၊ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများတွင် ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးသက်သာစေရေးအစီအမံ များကို တစ်ပါးတည်းပေါင်းစပ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီ တောင်းခံလာပါကပံ့ပိုးပေးရမည်။

၆။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ဗဟိုဌာနကိုလူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် တည်ထောင် ထားရမည်။ လိုအပ်ပါက ဘေးသင့်ဒေသရှိ သင့်လျော်သောနေရာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံ ခန့်ခွဲမှု ယာယီဗဟိုဌာနခွဲကိုဖြစ်စေ၊ နယ်လှည့်ဗဟိုဌာနခွဲကိုဖြစ်စေ တည်ထောင်၍ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၇။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဗဟိုဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များထမ်းဆောင်ရန် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ညှိနှိုင်း၍သင့် လျော်သော ဝန်ထမ်းများကို တာဝန်ပေးရမည်။

အခန်း (၃)

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၈။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင် ရာသတင်းအချက်အလက်များ ကြိုတင်ရရှိရေး၊ နိုင်ငံတော်တွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မည့် အခြေအနေနှင့် အလားအလာတို့ရှိပါက ကြိုတင်သတိပေးချက်ထုတ်ပြန်နိုင်ရေးနှင့် ကြိုတင်သတိပေး ချက်ထုတ်ပြန်သည့်အခါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သည့် ဒေသရှိပြည်သူများကိုဘေးလွတ်ရာ နေရာသို့ အချိန်မီရွှေ့ပြောင်းပေးနိုင်ရေးတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆပ်ကော်မတီများနှင့် ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်း၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၉။ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များသည် အမျိုးသားကော်မတီက ထုတ်ပြန်ထားသော နိုင်ငံတော်အဆင့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်ကိုလည်းကောင်း၊ အမျိုးသားကော်မတီကအတည်ပြု ချမှတ် ထားသော ဒေသအဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်ကိုလည်းကောင်း အခြေခံပြီး မိမိတို့နှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု တည်မြဲအမိန့်အသီးသီးကို ထုတ်ပြန်ထားရမည်။

၁၀။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) နိုင်ငံတော်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်နှင့် အမျိုးသားကော်မတီက အတည်ပြုထားသောမိမိတို့၏ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) မိမိတို့ထုတ်ပြန်ထားသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုတည်မြဲအမိန့်နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ ပြုရမည်။

၁၁။ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် အစီရင်ခံစာကိုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ် ငန်းကော်မတီနှင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့ အခါအားလျော်စွာ တင်ပြရမည်။

အခန်း (၄)

ဦးစီးဌာန၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၁၂။ ဦးစီးဌာနသည် အမျိုးသားကော်မတီ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီ နှင့် လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနတို့၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါလုပ်ငန်းတာဝန်များကိုဆောင် ရွက်ရမည်-

(က) နိုင်ငံတော်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်နှင့် အစီအစဉ်များကို ဦးစီးဌာနအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များ၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း၍လည်းကောင်းရေးဆွဲပြီး လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီတို့မှတစ်ဆင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း၊

(ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်၊ တည်မြဲအမိန့်နှင့် အခြားလိုအပ်သည့်အစီအစဉ် များကို ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေသော အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီစေရန် ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပြီး

အမျိုးသားကော်မတီက အတည်ပြုချမှတ်နိုင်ရန် အနည်းဆုံးနှစ်နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ် ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့် တင်ပြခြင်း၊

(ဂ) သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရဌာနနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များကဖြစ်စေ ယင်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင် ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်၊ တည်မြဲအိမ်နံနံနှင့်အစီအစဉ်များရေးဆွဲရေးအတွက် အကူအညီတောင်းခံလာသည့် အခါလိုအပ်သည့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများပေးခြင်း၊

(ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) ပါစီမံချက်နှင့် အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လို အပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်၍ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း၊ အတည်ပြုချက်ရယူခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(င) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာအကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းစီမံဆောင်ရွက်မှုနှင့် ကွင်းဆက်မပြတ်ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်း စီမံဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်း များပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအလှူရှင်များ၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(စ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာခြင်း၊ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၊ မိုးလေဝသနှင့်ဇလ ဗေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင် သတိပေးချက်များအား အများပြည်သူအချိန်မီ သိရှိနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသို့ ထပ်ဆင့်ဖြန့် ဝေသတိပေးနှိုးဆော်ပေးခြင်း၊

(ဆ) ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးသက်သာစေရေး ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်စပ် လျဉ်းသည့် သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို အများပြည်သူတို့အား အသိပညာပေးခြင်း၊ လိုအပ်သော ပညာပေးသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်းနှင့် သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း၊

(ဇ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတများ ရရှိစေရန် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများနှင့်ညှိနှိုင်းပြီး ကျောင်းများ၊ ကောလိပ်များ၊ သိပ္ပံများ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဟောပြောပို့ချခြင်း၊

(ဈ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပမှဖွင့်လှစ် သောသင်တန်းများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ အစည်းအဝေးများသို့သင်တန်းသားများ၊ ကိုယ်စားလှယ် များစေလွှတ်တက်ရောက်နိုင်စေရန် နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ည) ချမှတ်ထားသောနိုင်ငံတော်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များနှင့်အညီ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မှ လျော့ပါးနိုင်သည့်၊ ကာကွယ်နိုင်သည့် သို့မဟုတ် ခိုလှုံနိုင်သည့်ဒေသများ၊ လမ်း ကြောင်းများ၊ အဆောက်အအုံများ၊ ယာဉ်၊ ယန္တရားအစရှိသောအရင်းအမြစ်များကို ကြိုတင်ရွေးချယ်နိုင် ရေးနှင့်

ရွှေ့ပြောင်းရေးကိစ္စများဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များ၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဋ) ဘေးသင့်ဒေသသို့ အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စံချိန်မီသောအရေးပေါ်ကူညီ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ ကြိုတင်စုဆောင်းသိုလှောင်ထားရှိရေးနှင့် စနစ်တကျအချိန်မီပေးဝေနိုင်စေရေး အတွက် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဌ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ကြက် ခြေနီတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် အစိုးရမဟုတ်သောအခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ လှုပ်ရှားမှုများကိုညှိနှိုင်းပေါင်းစပ် ပေးခြင်း၊

(ဍ) ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ကြက်ခြေနီတပ်ဖွဲ့ဝင်များ အစိုးရမဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏လုပ် ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအား ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ပေးခြင်း၊

(ဎ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို နိုင်ငံတကာအကူအညီပေး သူများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သတင်းကွန်ယက်တည်ထောင်ခြင်း၊

(ဏ) ရပ်ရွာအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာဆောင်ရွက် နိုင်ရေးအတွက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းလူငယ်အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းဆောင် ရွက်ခြင်း၊

(တ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ် ငန်းများကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုဗဟိုဌာန၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အမျိုးသားကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးဌာနတို့၏လမ်းညွှန်ချက် နှင့်အညီတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ထ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဝန်ကြီးဌာနကပေးအပ်သည့်အ ခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၅)

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များ

၁၃။ (က) လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် နိုင်ငံတော် အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်ကိုနည်းဥပဒေ ၃ နှင့် ၄ တို့နှင့်အညီ ရေးဆွဲပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့ အတည်ပြုချက်ရရှိရေးတင်ပြရမည်။

(ခ) သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများသည် မိမိတို့၏ဝန်ကြီးဌာနအလိုက်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံ ခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များကို ရေးဆွဲပြုစုပြီး အဆိုပါစီမံချက်များကို အတည်ပြုပေးနိုင်ရန် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းကော်မတီမှတစ်ဆင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်။

၁၄။ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များသည် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တာဝန်ရှိသူများက အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက်များကို ရေးဆွဲပြုစုရမည်။ ထိုသို့ ရေးဆွဲပြီးနောက်-

- (က) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသည် သက်ဆိုင်ရာသဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များကိုပြုစုရေးဆွဲပြီး အဆိုပါစီမံချက်များကို အတည်ပြုပေးနိုင်ရန်သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီမှတစ်ဆင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့တင်ပြရမည်။
- (ခ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ သို့မဟုတ် ခရိုင်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ များသည်သက်ဆိုင်ရာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များကို ပြုစုရေးဆွဲပြီး အဆိုပါစီ မံချက်များကိုအတည်ပြုပေးနိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသို့ တင်ပြရ မည်။
- (ဂ) မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသည် မြို့နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များကိုပြု စုရေးဆွဲပြီး အဆိုပါစီမံချက်များကို အတည်ပြုပေးနိုင်ရန် ခရိုင်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသို့ တင်ပြရမည်။
- (ဃ) ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စုစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသည် ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စုသဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များကို ပြုစုရေးဆွဲပြီး အဆိုပါစီမံချက်များကို အတည်ပြုပေးနိုင်ရန် မြို့နယ်စီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသို့ တင်ပြရမည်။

၁၅။ နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များ၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံ ခန့်ခွဲမှု စီမံချက်များသည် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တာဝန်ရှိသူများက အ ကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများအတွက် ယေ ဘုယူမှုဘောင်ဖြစ်ရမည်။

၁၆။ နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များ၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီ မံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များတွင် အောက်ပါအချက်များပါဝင်စေရမည်-

- (က) ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်သော ဘေးအန္တရာယ်များအပါအဝင် ကျရောက်ဖြစ်ပွား နိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကြီးမားပြင်းထန်သော ဘေးအန္တရာယ်များ၊
- (ခ) ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆန်းစစ်ချက်၊
- (ဂ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံထားရှိမှုများ၊
- (ဃ) ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေး (Reduction)၊ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင် ရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အသင့်ပြင်ဆင်ထားရှိရေး (Readiness)၊ အရေးပေါ်အခြေအနေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက် ရေး (Response)၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး (Recovery) တို့အတွက်အ ကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းတာဝန်များ။
- (င) ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်ရေတို၊ ရေရှည်လုပ်ငန်းအစီအ စဉ်များ၊

- (စ) အုပ်ချုပ်မှုနှင့်ထောက်ပံ့ဆက်သွယ်မှု၊ ဖွဲ့စည်းမှု၊ အရင်းအမြစ်များလျာထားဖြည့်ဆည်းမှု၊ သဏ္ဍာန် တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းစသောလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်နည်းလမ်းများ၊
  - (ဆ) စီမံချက်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရန် ရရှိနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများ၊
  - (ဇ) စီမံချက်အတွက် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားချက်၊
  - (ဈ) စီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း၊
  - (ည) စီမံချက်ကိုပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ခြင်း၊
  - (ဋ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သည်ဟုယူဆသည့် အခြားကိစ္စရပ် များ။
- ၁၇။ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များသည် အဆင့်ဆင့်တင်ပြလာသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံ ချက်များကို နည်းဥပဒေ ၁၅ နှင့် ၁၆ တို့ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ရေးဆွဲထားခြင်းရှိမရှိစိစစ်၍ အတည်ပြုခြင်း ဆက်လက်တင်ပြခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၁၈။ အမျိုးသားကော်မတီ၊ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်တို့သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များအား ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေသော အခြေအနေများ နှင့်ကိုက်ညီစေရန် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်းတို့ကို အနည်းဆုံးနှစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၁၉။ အမျိုးသားကော်မတီ၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်မီအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်ရမည့်ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးသက်သာစေ ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လာသည့်အခါ ဆောင်ရွက်ရမည့်အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး၊ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်ရမည့်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက် ရေးလုပ်ငန်းများအစရှိသည်တို့ကို ကြိုတင်စီမံခန့်ခွဲထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်သွားနိုင်စေရန်ရည် ရွယ်လျက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုတည်မြဲအမိန့်များကို ရေးဆွဲရမည်။
- ၂၀။ နည်းဥပဒေ ၁၉ ပါတည်မြဲအမိန့်များကိုရေးဆွဲရာတွင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာန၊ အ စိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းပါဝင် သော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့်ရေးဆွဲရမည်။
- ၂၁။ နည်းဥပဒေ ၁၉ ပါတည်မြဲအမိန့်များသည် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေရှိသော ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုချင်းစီအ တွက်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့်မှ ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်းညွှန်ကြားချက်များ ပါဝင်ရမည်။
- ၂၂။ ဥပဒေပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ (ဖ) နှင့်ပုဒ်မ ၁၄၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ) အရဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးသက်သာစေရေး လုပ်ငန်းများသည်ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အခြေခံအကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေးကို အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၊ ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၊ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရမည်။

၂၃။ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များသည် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍများ နှင့်ဒေသန္တရစီမံကိန်းများအလိုက်နယ်မြေဒေသများတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလျော့ချရေး အတွက် အထူးဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောလုပ်ငန်းများကို ကာလတို၊ ကာလရှည်စီမံကိန်း များရေးဆွဲပြီး အမျိုးသားကော်မတီသို့တင်ပြနိုင်သည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် အောက်ပါအချက်များပါဝင်ရမည်-

- (က) သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍများနှင့် ဒေသန္တရစီမံကိန်းများတွင်တွေ့ကြုံနိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာ သီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြင်း၊
- (ခ) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့်ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလျော့ချရေးလုပ်ငန်း များ၊
- (ဂ) အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သည့်အစီအစဉ်၊ ကာလ၊ ဘဏ္ဍာငွေလိုအပ်ချက်နှင့်ရရှိမည့်အကျိုး ရလဒ်။

၂၄။ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များသည်-

- (က) ထိခိုက်ခံရလွယ်သူများကို သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအပါအဝင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လာနိုင်စေရေးအတွက် စွမ်းဆောင် ရည်များတည်ဆောက်ပေးပြီး အခွင့်အလမ်းများဖန်တီးပေးရမည်။
- (ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိခိုက်ခံရလွယ်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အခန်း (၆)

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သော ဒေသဖြစ်ကြောင်းကြေညာနိုင်သည့် အခြေအနေနှင့် တည်မြဲသည့်အချိန်ကာလ

၂၅။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ အရသဘာဝဘေးအန္တရာယ် တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့်အောက်ပါ ထူးခြားသည့် အခြေအနေများဖြစ်ပေါ်သည့်အခါ အဆိုပါဒေသအား သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက် သည့်ဒေသဖြစ်ကြောင်း ကြေညာနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့ ဆောလျင်စွာ တင်ပြရမည်-

- (က) လူနှင့် တိရစ္ဆာန်အများအပြား သေကျေပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊
- (ခ) အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ဆိုးရွားစွာထိ ခိုက်ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊
- (ဂ) လုံခြုံရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအပါအဝင် လူမှုရေးကိစ္စများဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးခြင်း၊
- (ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်ပျက်စီးစေခြင်း၊
- (င) ဘေးသင့်ဒေသ၏အခြေအနေသည် မူလအခြေအနေသို့ အမြန်ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက် ရာတွင် အခက်အခဲရှိခြင်း။

၂၆။ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ အရသဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သည့်ဒေသဖြစ်ကြောင်း နယ်မြေဒေသပိုင်း ခြားသတ်မှတ်၍ ကြေညာရာတွင် အချိန်ကာလနှင့်စပ်လျဉ်း၍-

- (က) ပထမအကြိမ် ကြေညာသည့်အချိန်ကာလသည် ၂လအထိ တည်မြဲစေရမည်။

- (ခ) ပထမအကြိမ်ကြေညာပြီးနောက် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသည့် နယ်မြေဒေသမှာပုံမှန်အနေအထား သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခြင်း မရှိဘဲ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆက်လက်၍ တည်ရှိနေသည့်အခါ နောက် ထပ်ကြေညာသည့်ကာလသည် တစ်ကြိမ်လျှင် ၂ လစီအထိ တည်မြဲစေပြီး လိုအပ်သမျှထပ်မံ၍ ကြေညာ နိုင်သည်။
  - (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) သို့မဟုတ် (ခ) တို့အရကြေညာပြီးနောက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသွား ပြီး ပုံမှန်အနေအထားသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသဖြင့် ဆက်လက်၍ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာရန် မလိုတော့သည့်အခါ ကြေညာသည့်နေ့မှအချိန်ကာလ ၂လ ကုန်ဆုံးသည်နှင့် ထိုကြေညာချက်မှာ ရပ်စဲပြီး ဖြစ်ရမည်။
  - (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) သို့မဟုတ် (ခ) တို့အရကြေညာပြီးနောက် ကြေညာသည့်နေ့မှ ၂ လအတွင်းပိုင်း ခြား သတ်မှတ်ထားသည့် နယ်မြေဒေသ တစ်ခုလုံးဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ သဘာဝဘေးအန္တ ရာယ် လျော့ပါးသွားပြီး ပုံမှန်အနေအထားသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည့်အခါ သတ်မှတ်ထားသည့် နယ် မြေဒေသတစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သည့်ဒေသဖြစ် ကြောင်း အရေးပေါ်ကြေညာချက်တစ်ခုခုကို သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ထို သို့ ရုပ်သိမ်းခြင်းမရှိလျှင် အဆိုပါကြေညာချက်သည် ကြေညာသည့်နေ့မှ ၂ လအထိ တည်မြဲစေရမည်။
- ၂၇။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ အရသဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သည့်ဒေသဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပြီးနောက် ဥပဒေနှင့် ဤနည်းဥပဒေတို့တွင် သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းတာဝန်များအပြင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍နိုင်ငံတော်သမ္မတက သီးခြားတာဝန်ပေးသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကိုလည်း ထမ်းဆောင်ရမည်။

အခန်း (၇)

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီအဆင့်တွင် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး

- ၂၈။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မကျ ရောက်မီအဆင့်တွင် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄ နှင့် ၁၅ တို့ပါဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ရေးနှင့် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက်အောင်မြင်စေရန် အမျိုးသား ကော် မတီ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် ဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ် ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အောက်ပါ ယေဘုယျလုပ်ငန်းတာဝန်များကိုလည်း တာဝန်ယူဆောင် ရွက်ရ မည်-
- (က) နိုင်ငံတော်အပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် အ တွေ့အကြုံများကို မှတ်တမ်းများပြုစုခြင်း၊ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ဆန်းစစ်ချက်နှင့် တွေ့ရှိချက်များကို သုံးသပ်ပြီး အမျိုးသားကော်မတီသို့ အကြံပြုတင်ပြခြင်း၊
  - (ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်စနစ်ထူထောင်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊

(ဂ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေးဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အများပြည်သူတို့အား အခါအားလျော်စွာ အသိပညာပေးရေး အတွက် ရပ်ရွာအခြေပြုဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ သင်တန်းများစီ စဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ဃ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတများ ရရှိစေရန် ကျောင်းများ၊ ကောလိပ်များ၊ သိပ္ပံများ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့်ညှိနှိုင်းပြီး ဟောပြောပို့ချဆွေးနွေး နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(င) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်း၊ အသက်ကယ်လုပ်ငန်းများ ကြိုတင်လေ့ကျင့်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော သင်တန်းများဖွင့်လှစ်၍ သင်ကြားပေးခြင်းပြုနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ နှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(စ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျောင်းသုံးစာအုပ် သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းနှင့် သင်ရိုးမာတိကာများတွင်ထည့်သွင်းခြင်း၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း၊ရုပ်မြင်သံကြား၊ ရေဒီယိုအစရှိသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ပြည်သူလူထုသို့အသိပညာပေးခြင်း၊

၂၉။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျ ရောက်နိုင်ခြေရှိသည့် ဒေသတွင် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ ပါသဘာဝဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်မီအဆင့်တွင် ကြို တင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ၌ထိရောက်အောင်မြင်စေရန် အမျိုးသားကော်မတီ၏လမ်း ညွှန်ချက်နှင့် ဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များနှင့်အညီ အောက်ပါ ယေဘုယျလုပ်ငန်းတာဝန်များကိုလည်း တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တော့မည့်ဒေသတွင် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင် ရွက်ရန် တပ်မတော်၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ကြက်ခြေနီစသည့် အခြားလူမှုရေးအဖွဲ့ အစည်းဝင်များစုပေါင်းပါဝင်သော အရေးပေါ်ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးဒေ သအလိုက်ဖွဲ့စည်း၍ သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်စေ ခြင်း၊

(ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသောဒေသနှင့် ထိုဒေသရှိ လူဦးရေများကိုလေ့လာ၍ ဘေးသင့်သူ များအား ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဘေးလွတ်ရာနေရာများ၊ ယာယီခို လှုံ ရာနေရာများ၊ ယာဉ်၊ ယန္တရား၊ ပစ္စည်းများနှင့်အခြားလိုအပ်သောအရင်းအမြစ်များကို ကြိုတင်စုဆောင်း ပြင်ဆင်ထားရှိ ခြင်း၊

(ဂ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မည့်ဒေသတွင် ဘေးသင့်သူများအားဘေးလွတ်ရာနေရာသို့ အချိန် မီပြောင်းရွှေ့နိုင်ရေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့ရသည့်အခါ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများထိ ရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ် သော

အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်းကောင်း၊ လိုအပ်ပါက နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများနှင့်လည်း
ကောင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သောအကူအညီများ တောင်းခံခြင်း၊

- (ဃ) မုန်တိုင်းအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သော ဒေသများတွင် ဘက်စုံသုံးမုန်တိုင်းဒဏ်ခံအဆောက်အအုံ များကို ပထဝီဒေသသတင်းအချက်အလက် နည်းပညာကိုအသုံးပြု၍ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့တို့နှင့်ညှိနှိုင်း၍ သင့်လျော်သောနေရာကိုရွေးချယ်ပြီး တည်ဆောက်စေ ခြင်းနှင့် ဘေးသင့်သူများအဆင်ပြေစွာနေထိုင်နိုင်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (င) ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် အရေးပေါ်အကူအညီထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အ စိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအချင်းချင်း ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာအကူအ ညီပေးသူများနှင့်ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များချမှတ်၍ ကြိုတင်စီမံထားရှိခြင်း၊
- (စ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကျရောက်နိုင်ခြေရှိသော နေရာဒေသနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာ နိုင်သောအခြေအနေတို့ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းတွက်ချက်၍ သက်ဆိုင်သူများထံ သတင်းပေးပို့ဖြန့်ချိခြင်းနှင့် သတင်းများကို စိစစ်ထုတ်ပြန်ခြင်း၊
- (ဆ) အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများ၊ အိမ် နီးချင်းနိုင်ငံများ၊ မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနများ၏ ခန့်မှန်းချက်များအဆက်မပြတ် ရ ရှိရေးအတွက် လက်ရှိဆက်သွယ်ရေးစနစ်အပြင် လိုအပ်ပါက အရန်ဆက်သွယ်ရေးစနစ် ထူထောင်ပေး နိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဇ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု အခြေအနေများကို ပြည်သူလူထုထံသို့ အချိန်မီကြိုတင်သတိ ပေးချက်ထုတ်ပြန်နိုင်ရန်အတွက် နည်းပညာအထောက်အကူပြု ကြိုတင်သတိပေးချက်စနစ်တည်ထောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဈ) ပြည်တွင်း ပြည်ပတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ခဲ့ပြီး ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံ များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းများပြုစုခြင်းနှင့် နောင်တွင်ပေါ်ပေါက်လာနိုင်မည့် ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးသက်သာစေရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးစီမံ ချက်များ ရေးဆွဲပြီး လုပ်ငန်းကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း၊
- (ည) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အခါ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုလျော့ပါးရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဗ ဟိုဆပ်ကော်မတီများနှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဋ) သာမန်အခြေအနေနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ကူညီထောက်ပံ့ရေးလုပ် ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော လူအင်အားနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းအင်အားများကို အရန်သင့်အသုံးပြုနိုင်ရန် နောက်တန်းစခန်း၊ ရှေ့တန်းစခန်းများဖွဲ့စည်း၍ စုစည်းခြင်း၊ စုဆောင်းထားရှိခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ် များချမှတ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကို ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊
- (ဌ) ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် အရေးပေါ်အကူအညီထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများကို လျင်မြန်ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ကူညီထောက်ပံ့ရေးနယ်မြေများခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ထိုနယ်မြေသတ်မှတ် ချက်အရ

ကူညီထောက်ပံ့မည့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့ များ၏ ပစ္စည်းအင်အားနှင့်လူအင်အားများစုစည်းခြင်း၊ စုဆောင်းထားရှိခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းတို့ကိုလမ်း ညွှန်မှုပေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊

(၃) ဘေးသင့်သူများအား ဘေးလွတ်ရာနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး ယာယီခိုလှုံရာနေရာတွင် နေထိုင်စေရေး အတွက် မြေနေရာနှင့် အဆောက်အအုံများ၊ လိုအပ်ပါက ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေကွက်နှင့် အဆောက်အအုံများကို ဝယ်ယူခြင်းသို့မဟုတ် သင့်လျော်သော အသုံးပြုခပေးပြီး ယာယီအသုံးပြုနေထိုင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ ထိုသို့ဝယ် ယူခြင်းနှင့် ယာယီအသုံးပြုနေထိုင်ခွင့် ပေးခြင်းတို့ပြုရာတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ရှင်က ငြင်းဆိုပါက တည်ဆဲ မြေသိမ်းအက်ဥပဒေနှင့်အညီ သိမ်းဆည်းပြီး ဘေးသင့်သူများအား ယာယီအသုံးပြုနေထိုင်ခွင့်ပေးခြင်း၊

(၃) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ဘေးသင့်သူများအား ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်း များအတွက် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသောဒေသနှင့် လူဦးရေများအားလေ့လာပြင်ဆင်ထားခြင်း၊ ထိုဒေသရှိကမ်း လွန်ကျွန်းများ၊ ရေလွှမ်းလွင်ပြင်များ၊ အနိမ့်ပိုင်းလွင်ပြင်များတွင် ဘေးသင့်သူများ တိမ်းရှောင်ခိုလှုံနိုင် သောနေရာများ၊ ဘေးလွတ်ရာနေရာများ၊ ယာယီခိုလှုံရာနေရာများနှင့် ရုတ်ချည်းလိုအပ်နိုင်သော အ သက်ကယ်ပစ္စည်း၊ အသက်ရှင်နေထိုင်ရန် လိုအပ်သော အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများအား ကြိုတင်စီစဉ်၍ ပြင်ဆင်ထားခြင်း၊

(၄) ဒေသအလိုက်မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ကြက်ခြေနီတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများဖြင့် ရှာဖွေ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့များကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်း၍ သင်တန်းများပေးခြင်းနှင့် သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့် ခြင်း၊

(၅) အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရေးအတွက် ဒေသဆိုင်ရာအုပ် ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့နှင့်ညှိနှိုင်း၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်စီမံ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၆) မော်တော်ယာဉ်လမ်းကြောင်းများနှင့် ရေကြောင်းပင်မလမ်းများနှင့် ချဉ်းကပ်လမ်းအဖြစ် အချိန်မ ရွေးအသုံးပြုနိုင်သော လမ်းကြောင်းများ၏အနေအထားနှင့် အခြေအနေများအား လေ့လာထားခြင်း၊ လေဆိပ်များ၊ ရဟတ်ယာဉ်ဆင်းကွင်းနှင့် နေရာများအား ကြိုတင်စာရင်းပြုစုထားခြင်းနှင့် စက်သုံးဆီ များကို လိုအပ်သောနေရာများတွင် လုံလောက်သောပမာဏအတိုင်း သိုလှောင်ထားခြင်း၊

(၇) ငလျင်ဘေး၊ မြေပြိုဘေးနှင့် မီးဘေးစသည့်ဘေးများတွင် အဆောက်အအုံများအတွင်း ပိတ်မိနေ သော ဒုက္ခသည်များနှင့် ဘေးသင့်သူများအား ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအတွက် အထူးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းလေ့ ကျင့်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သောစက်၊ ယန္တရားကိရိယာများ၊ အရေးပေါ်အသက်ကယ်ကိရိယာများ တတ်နိုင်သ မျှ အရန်သင့်ဖြစ်စေရေး ကြိုတင်စီစဉ်၍ပြင်ဆင်ထားခြင်း၊

(၈) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားနိုင်သည့်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံအဆောက်အအုံများ၊ လမ်း၊ တံတားများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီပေးခြင်း၊ အရေးပေါ်စီမံချက်များ ပြုစုရေးဆွဲနိုင်ရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေး ခြင်း၊

(၉) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းများတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ် များထည့်သွင်းရေးဆွဲနိုင်ရေးညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ပ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးယိုယွင်းသွားသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုပြန်လည်ပြုစု ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၈)

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နေသည့်အခင်းတွင် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအပါအဝင် အရေးပေါ်အခြေအနေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများ

၃၀။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အရေးပေါ်အခြေအနေကို အောက်ပါအတိုင်း အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်-

- (က) ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်မှ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၅၊
- (ခ) မြို့နယ်အဆင့်မှ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၄၊
- (ဂ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအဆင့် သို့မဟုတ် ခရိုင်အဆင့် မှ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ယူဆလျှင်အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၃၊
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့်မှ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ယူဆလျှင်အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၂၊
- (င) အမျိုးသားအဆင့်မှ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၁၊

၃၁။ နည်းဥပဒေ ၃၀ ပါအရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်များကို အောက်ပါအချက်များကိုမူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်-

- (က) ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့တစ်ခုခုသည် အခြေအနေကို မိမိအဆင့်ဖြင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းမရှိလျှင် အခြားအထက်အဆင့်အဖွဲ့များ၏ အရေးပေါ်အကူအညီကို တောင်းခံရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (ခ) အရေးပေါ်အခြေအနေကို တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရမည့်အုပ်ချုပ်ရေးဒေသမှာ တစ်ခုထက်ပိုမိုခြင်း၊
- (ဂ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်ယင်း၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် အခြားဒေသများသို့ လျင်မြန်စွာပြန့်နှံ့နိုင်သည်ဟု ယူဆခြင်း။

၃၂။ ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

- (က) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားပြီးဟု သိလျှင်သိချင်း အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း များကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှုကိုမြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အလျင်အမြန်သတင်းပေးပို့ရမည်။
- (ဂ) အောက်ပါအချက်များပါဝင်သည့် ကနဦးဆန်းစစ်ချက်တစ်ရပ်ကို ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ပြီးတွေ့ရှိချက်များကို အသင့်တော်ဆုံးနှင့် အမြန်ဆုံးနည်းလမ်းဖြင့်မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အလျင်အမြန်အကြောင်းကြားရမည်-
  - (၁) ဘေးသင့်ဒေသ၊
  - (၂) ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ခံရသူအရေအတွက်၊
  - (၃) အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အခြားပစ္စည်းများပျက်စီးမှု၊
  - (၄) ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအား နှောင့်နှေးစေမှု၊
  - (၅) အရင်းအမြစ်များ၊

၃၃။ (က) ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားကြောင်း သတင်းပေးပို့လာသည့်အခါ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အထက်အဆင့်ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သို့တင်ပြရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရသတင်းပေးပို့ချက်အပေါ် မူတည်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အမျိုးသားကော်မတီသို့ လိုအပ်သလိုတင်ပြနိုင်သည်။

၃၄။ (က) မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်နည်းဥပဒေ ၃၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ)အရပေးပို့သော ကနဦးဆန်းစစ် ချက်၏ တွေ့ရှိချက်များကို အထက်အဆင့် ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြ ရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ကနဦးဆန်းစစ်ချက်အရ သတ်မှတ်ဖော် ထုတ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်၏ ပြင်းအားနှင့်ပမာဏအပေါ်မူတည်၍ အမျိုးသားကော်မတီသို့ လိုအပ် သလိုတင်ပြနိုင်သည်။

၃၅။ နည်းဥပဒေ ၃၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ) အရပေးပို့သော ကနဦးဆန်းစစ်ချက်၏ တွေ့ရှိချက်များအပေါ်မူ တည်၍မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

(က) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၅ ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၌ အရေးပေါ်အ ခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းအား အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ရမည်။

(ခ) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၄ ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) အရေးပေါ်အခြေအနေသည် မြို့နယ်အဆင့်၏ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုထက် ကျော်လွန်သည်ဟု ယူဆလျှင် ခရိုင်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသထံမှ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး အတွက်ပံ့ပိုးနိုင်ရန်အကူအညီတောင်းခံရ မည်ဖြစ်ပြီး လတ်တလောတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက် ရမည်။

၃၆။ နည်းဥပဒေ ၃၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ) အရပေးပို့သော ကနဦးဆန်းစစ်ချက်၏ တွေ့ရှိချက်များအပေါ်မူ တည်၍ ခရိုင်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ စီမံခန့် ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

(က) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၅ဟု ယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းအား အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ရမည်။

(ခ) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၄ ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲအရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းအား အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ရမည်။

(ဂ) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၃ဟု ယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) အရေးပေါ်အခြေအနေသည် ခရိုင် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအဆင့်၏ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုထက် ကျော်လွန်သည်ဟုယူဆလျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ထံမှ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် အကူအညီ တောင်းခံရမည်ဖြစ်ပြီး လတ်တလောတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၇။ နည်းဥပဒေ ၃၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ) အရပေးပို့သော ကနဦးဆန်းစစ်ချက်၏ တွေ့ရှိချက်များအပေါ်မူ တည်၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

(က) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၅ ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းအား အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ရမည်။

(ခ) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၄ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း ၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းအား အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ရမည်။

(ဂ) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၃ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း ၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းအား အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ရမည်။

(ဃ) အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်-၂ဟုယူဆလျှင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

(င) အရေးပေါ်အခြေအနေသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်၏ ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်နိုင် မှုထက် ကျော်လွန်သည်ဟုယူဆလျှင် အမျိုးသားကော်မတီထံမှ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက် ရေး ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် အရေးပေါ်အကူအညီ တောင်းခံရမည်ဖြစ်ပြီး လတ်တလောတွင် အရေးပေါ်အခြေအ နေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၈။ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အရေးပေါ်အကူအညီ တောင်းခံ မှုနှင့် နည်းဥပဒေ ၃၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ) အရပေးပို့သော ကနဦးဆန်းစစ်ချက်မှသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထား သောဘေးအန္တရာယ်၏ ပြင်းအားနှင့် ပမာဏတို့အရ အမျိုးသားကော်မတီသည် အခြေအနေအဆင့်-၁ဟု ယူဆလျှင်-

(က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သော ဒေသဖြစ်ကြောင်းကြေညာနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့ တင်ပြရမည်။

(ခ) အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၉။ အမျိုးသားကော်မတီက ဆုံးဖြတ်သော အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်သည် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အဆင့် ဆင့်က ဆုံးဖြတ်သော အရေးပေါ်အခြေအနေ အဆင့်ကိုလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကဆုံးဖြတ်သော အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်သည် ယင်းလက်အောက်ရှိဒေသဆိုင် ရာအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်က ဆုံးဖြတ်သော အရေးပေါ်အခြေအနေအဆင့်ကိုလည်းကောင်း လွှမ်းမိုးစေရမည်။

- ၄၀။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျ ရောက်နေသည့်အဆင့်တွင် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇ ပါ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအပါအဝင် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက်အောင်မြင်စေရန် အမျိုးသားကော်မတီ ၏လမ်းညွှန်ချက်နှင့် ဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနှင့်အညီ အောက်ပါယေဘုယျ လုပ်ငန်းတာဝန်များကိုလည်း တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်-
- (က) ဘေးသင့်ဒေသတွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အခြေအနေကိုဖော်ပြ၍ အဆိုပါဒေသအား သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့် ဒေသဖြစ်ကြောင်း အချိန်ကာလ သတ်မှတ်၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ကကြေညာနိုင်ရန် မိမိ၏အထက်အဖွဲ့အစည်းမှတစ်ဆင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့ အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း၊
  - (ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများထိရောက်မြန်ဆန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်သက် ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီ၊ ဗဟိုဆပ်ကော်မတီများနှင့်လည်းကောင်း၊ တာဝန်ရှိဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာန၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်းကောင်း၊ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ပေးခြင်း၊ လိုအပ်သည်များကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် အထောက်အကူပေးခြင်း၊
  - (ဂ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများ၊ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာန၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့်ယင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုကို ကြီးကြပ်ခြင်း၊
  - (ဃ) ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်များမှာ ဘေးသင့်သူများထဲတွင် ပါသွားသဖြင့် သ ဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းရှိမရှိ သတင်းရယူပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမ ရှိသည့်အခါ နီးစပ်ရာဒေသများမှ သင့်လျော်သူများပါဝင်သည့် ယာယီဒေသဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကိုဖွဲ့ စည်း၍ တာဝန်ပေးနိုင်ရန် အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြခြင်း၊
  - (င) သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သည့်အဆင့်တွင် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရမည့် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး အစီအစဉ်များ၊ စံချိန်မီသော အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ကူညီရေးအစီအစဉ် များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (စ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ပိတ်မိနေသောဒုက္ခသည်များအား ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဒေသအလိုက်ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး အထူးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်း ၍တာဝန်ပေးခြင်း၊
  - (ဆ) အသက်အန္တရာယ်ရှိသည့် ဘေးသင့်သူများအသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်စေရန် ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် အသက်ရှင်ကျန်နေသူများအားလုံး ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာဗဟိုဆပ်ကော်မတီ များ၊ ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆပ်ကော်မတီများအတွင်း ထပ်မံ၍စီမံထားရှိခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်း၊ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (ဇ) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နယ်စပ်ဒေသများတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်စပ် လျဉ်း၍ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများအား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၊ နိုင်ငံ ရပ်ခြားဒေသတွင်း

အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ညှိနှိုင်း၍ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းအထူးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ခြင်း၊

(စု) ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားကော်မတီ၊ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီများ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဆပ်ကော်မတီများနှင့် အမြဲမပြတ်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ည) ဘေးသင့်သူများအတွက် အရေးပေါ်အခြေအနေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာဗဟိုဆပ်ကော်မတီများ၊ ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များကိုစီမံဆောင်ရွက်စေခြင်း၊

(ဋ) ဘေးသင့်သူများအားလိုအပ်သည့် စံချိန်မီသောအရေးပေါ်အကူအညီများ လျင်မြန်ထိရောက်စွာ ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း၊ ဘေးလွတ်ရာနေရာများနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများကို ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းနှင့် အထူးသဖြင့် ထိခိုက်ခံရလွယ်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များပြည့်မီခြင်းရှိမရှိ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ဌ) ဘေးသင့်သူများအတွက်လိုအပ်သည့် စံချိန်မီသော အရေးပေါ်အကူအညီများ စာရင်းပြုစုပြီးအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများမှ လျင်မြန်ထိရောက်စွာ ကူညီထောက်ပံ့နိုင်ရေးအတွက် အစီအစဉ်များချမှတ်ခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုကို စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊

(ဍ) အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများနှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဎ) ဘေးသင့်ဒေသတွင် ဒေသဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိရောက်အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းရှိမရှိ စိစစ်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊

(ဏ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အခါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေကို အမျိုးသားကော်မတီသို့ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း၊

(တ) ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်ရာဗဟိုဆပ်ကော်မတီများနှင့် အမြဲမပြတ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ထ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုနှင့် သဘာဝဘေးသင့်မှုအခြေအနေများကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်က ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေများကိုလည်းကောင်း ပြည်တွင်း၌သာမက နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများကပါ သိရှိနိုင်စေရန်အတွက် လိုအပ်သည့် သတင်းဖြန့်ချိမှု၊ ပြန်ကြားမှုလုပ်ငန်းများနှင့် သတင်းကွန်ယက်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်းနှင့်ကြီးကြပ်ခြင်း၊

(၃) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အခါ ပြည်တွင်း ပြည်ပရှိသက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အချိန်မီဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရေးစနစ်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးစခန်းများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၄) ဘေးသင့်သူများ၏လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီစေရန် သက်ဆိုင်သည့် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများအပြင် နိုင်ငံတကာ အကူအညီပေးသူများနှင့် ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းရေးအတွက် သီးခြားအစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၉)

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ပြီးအဆင့်တွင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး

၄၁။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈ ပါသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးအဆင့်တွင် ဘေးသင့်သူများပိုမိုကောင်းမွန်သည့် လူနေမှုဘဝ ရောက်ရှိစေရန်ဆောင်ရွက်သည့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်စီးသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက်အောင်မြင်စေရန် အမျိုးသားကော်မတီ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် ဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အောက်ပါယေဘုယျ လုပ်ငန်းတာဝန်များကိုပါ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) ဘေးသင့်သူများ၏ မိသားစုပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ သေဆုံးသူများကို သက်ဆိုင်ရာလေ့ထုံးတမ်းနှင့်အညီ သင်္ဂြိုဟ်ရေးအတွက်လည်းကောင်း ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီနှင့်သက်ဆိုင်ရာ ဗဟိုဆပ်ကော်မတီတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ခ) ပြည်ပမှထောက်ပံ့သည့် ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများ၊ အထောက်အပံ့များ၊ ငွေကြေးများနှင့် အရေးပေါ်အကူအညီများကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းတို့ကို ဘေးသင့်သူများအား ဝေငှထောက်ပံ့မှုများနှင့် သုံးစွဲမှုများကိုလည်းကောင်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ကူညီထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကိုလည်းကောင်း စာရင်းဇယားမှတ်တမ်းများ ပြုစုခြင်းနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရန်နှင့် အများပြည်သူ သိရှိနိုင်စေရန် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း၊

(ဂ) ဘေးသင့်သူများအားပြည်ပမှထောက်ပံ့သည့်စားရေရိက္ခာ၊ အသုံးအဆောင်နှင့် အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများ၊ ငွေကြေးများကို လိုအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်၍ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အညီခွဲဝေအသုံးပြုခြင်း၊

(ဃ) ဘေးသင့်သူများအားသင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေရာထိုင်ခင်းများလုံလောက်စွာရရှိရေးအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံသော ယာယီခိုလှုံရာနေရာများကို စီစဉ်ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း၊

- (င) ဘေးလွတ်ရာနေရာများနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများတွင် ထိခိုက်ခံရလွယ်သူများ၏ လိုအပ်ချက် များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားစီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (စ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးအဆင့်တွင် ဘေးသင့်ပြည်သူများ မူလအခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရန်နှင့်ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် လူနေမှုဘဝရရှိစေရန် ကဏ္ဍအလိုက် အဆင့်ဆင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ရှိဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်သည့်ဒေသဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် လည်းကောင်း ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဆ) သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့် လူနှင့် တိရစ္ဆာန်များသေကျေမှု၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှု၊ နိုင်ငံပိုင်နှင့်ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဆောက်အအုံနှင့် ပစ္စည်းများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို စာရင်းအတိအကျကောက်ယူခြင်းနှင့် အပျက်အစီးများ ရှင်းလင်းဖယ်ရှားရေးနှင့် ဆယ်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဇ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် အခြားကဏ္ဍများအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး နှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဈ) သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသည့်စာသင်ကျောင်းများနှင့် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများအပါအဝင် နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံများ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံများ၊ ပုဂ္ဂလိကနေအိမ်များကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းတွက်ချက်ပြီး သင့်လျော်သည့်နေရာတွင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးခြင်း၊
- (ည) ဒေသခံပြည်သူများအတွက် လိုအပ်သော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို ပုံမှန်ပြန်လည်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်လိုအပ်ပါက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းသစ်များဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းတွက်ချက်ပြီးထူထောင်ပေးခြင်း၊
- (ဋ) သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်သည့် အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူများအား စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ (Psychosocial Support) အပါအဝင် လူမှုအဖွဲ့အစည်း တွင် ပြန်လည်ဝင်ဆံ့နိုင်ရန် စိတ်ဓာတ် မြှင့်တင်ထူထောင်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဌ) ဘေးသင့်ဒေသရှိပြည်သူများအား ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့်ကူးစက်ရောဂါအန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်ပေးခြင်း၊
- (ဍ) ဆက်သွယ်ရေးစနစ်များကောင်းမွန်စေရန်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်မှုများလုံလောက်ပြီး ချောမွေ့မှုရှိစေ ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဎ) ဘေးသင့်သူများလုံခြုံရေးနှင့် ဘေးသင့်ဒေသတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက် ခြင်းနှင့် လူကုန်ကူးမှုစသော နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများ မဖြစ်ပွားစေရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဏ) ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပွားစေနိုင်သော စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အဆောက်အအုံများ၊ လမ်း၊ တံတားများအ တွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကြံပေးခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးချက်စနစ်ထားရှိရေးနှင့် အရေးပေါ်အစီအစဉ် များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(တ) ဘေးသင့်ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ အခြားအသက် မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုနှင့် ပို့ ဆောင်ရေးပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လျှပ်စစ်၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အခြားလို အပ်သောကဏ္ဍအလိုက်လိုအပ်ချက်များ ပုံမှန်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရေး စသည့်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ် ငန်းများနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်း၏အရေးပါမှုအလိုက် အဆင့် ခွဲခြား သတ်မှတ်ပြီး စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် ဦးဆောင်လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်းနှင့်ကြီးကြပ် ခြင်း၊

(ထ) သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူ မှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး လိုအပ်သောအရေးပေါ်အကူအညီ များရယူ၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအား ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်ခြင်း၊

(ဒ) တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဘေးသင့်ဒေသပြန်လည်ထူ ထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သီးခြားပေးအပ်သော လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်စေခြင်း၊

(ဓ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများတွင် ထူးချွန်ပြောင်မြောက်စွာပါဝင်လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား မှတ်တမ်းတင်ပြီးထိုက်သင့်သော ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်မှုများပြုလုပ်ပေးခြင်း၊

(န) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၊ ပြည် ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့နှင့် အမျိုးသားကော်မတီတို့က ပေးအပ်သော အခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင် ရွက်ခြင်း၊

(ပ) ဘေးသင့်သူများအားယာယီခိုလှုံရာနေရာ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများတွင် ရေရှည်မှီခိုနေထိုင်ခြင်းမ ဖြစ်စေရန် ယင်းတို့အတွက် ပြန်လည်နေရာချထားရေးလုပ်ငန်းများကို အမြန်ဆုံးစီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေး ခြင်း၊

(ဖ) ထိခိုက်ခံရလွယ်သူများ၏လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီစေရန် သက်ဆိုင်သည့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများအပြင် နိုင်ငံတကာ အကူအညီပေးသူများနှင့် ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းရေးအတွက် သီးခြားအစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၁၀)

နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများနှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၄၂။ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး အာဏာပိုင်အဖြစ်အမျိုးသားကော်မတီက တာဝန်ပေး အပ်ခြင်းခံရသည့် ဝန်ကြီးဌာနသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) နိုင်ငံတော်တွင်ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လာသည့်အခါ ဘေးသင့်သူများအား လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှု အကူအညီအထောက်အပံ့ပေးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာအ ကူအညီပေးသူများ

ပြည်တွင်းသို့ဝင်ရောက်နိုင်ရေး သို့မဟုတ် ပြည်ပမှကူညီထောက်ပံ့နိုင်ရေးအတွက် ဆက်သွယ်လာပါက ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်။

(ခ) အမျိုးသားကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက ယင်းအဖွဲ့များကိုပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရေး သို့မဟုတ် ပြည်ပမှကူညီထောက်ပံ့နိုင်ရေး လွယ်ကူအဆင်ပြေစေရန် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့တင်သွင်းသည့် အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ၊ ပြန်လည်ထူထောင် ရေးပစ္စည်းများကို သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေအရ အခွန်အကောက်ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြု နိုင်ရေးအတွက်သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ဃ) ဒေသတွင်းရှိနိုင်ငံများနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အခါ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများပေးနိုင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူ များနှင့်ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်း၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၃။ အောက်ပါအခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ပါက အမျိုးသားကော်မတီသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ သားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအကူအညီကို တောင်းခံနိုင်သည်-

(က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအခြေအနေသည် အမျိုးသားအဆင့် တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုကို ကျော်လွန်နေခြင်း၊

(ခ) အမျိုးသားကော်မတီက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုအကူအညီတောင်းခံ ရန်လိုအပ်သည်ဟု ယူဆခြင်း။

၄၄။ နည်းဥပဒေ ၄၃ တွင်ဖော်ပြထားသော အကူအညီတောင်းခံမှုတွင် လိုအပ်သည့်အကူအညီ အမျိုးအ စား၊ ပမာဏနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်စေရမည်။

၄၅။ နိုင်ငံတကာ အကူအညီပေးသူများသည် ဘေးသင့်သူများအား လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအကူ အညီအထောက်အပံ့ပေးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန်ရှိသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာသံတမန် လမ်းကြောင်းမှဖြစ်စေ၊ နိုင် ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးအာဏာပိုင်သို့ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေဆက်သွယ်အကြောင်းကြားရ မည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်သည့်အခါနိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာတည်မြဲရေး၊ နယ်မြေတည်တံ့ရေး၊ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးတို့ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တည်ဆဲဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ အမိန့်နှင့်ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရ မည်။

(ဂ) လူမျိုး၊ ဇာတိ၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ၊ ရာထူးဌာနန္တရ၊ အဆင့်အတန်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အမျိုးသား၊ အမျိုး သမီးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအရ အမြတ်ထုတ်ခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

(ဃ) ဘေးသင့်သူများ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားရမည်။

(င) နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထွက်ခွာ ခြင်း၊ တူညီဝတ်စုံများ၊ အမှတ်အသားတံဆိပ်များနှင့် သက်သေခံကတ်ပြားများအသုံးပြုခြင်းတို့နှင့် စပ် လျဉ်း၍ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် ဤနည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

(စ) ပြည်ပမှဖြစ်စေ၊ ပြည်တွင်းသို့ဝင်ရောက်၍ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာသံတမန် လမ်းကြောင်းမှဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး အာဏာပိုင်သို့ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေဆက် သွယ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဆ) ဘေးသင့်သူများအတွက် ယေဘုယျအားဖြင့် အောက်ပါအထောက်အပံ့ အကူအညီများပေးအပ်နိုင် သည်-

- (၁) လှူဒါန်းငွေများ၊
- (၂) နည်းပညာအကူအညီများ၊
- (၃) စံချိန်မီသောအရေးပေါ်အကူအညီများ၊
- (၄) အခြေခံအဆောက်အအုံများအပါအဝင် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လွယ်ကူအဆင်ပြေရေးအသုံးအ ဆောင်များ။

၄၆။ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ ဘေးသင့်သူများအား လူသားချင်းစာ နာထောက်ထားမှု အကူအညီအထောက်အပံ့ပေးရေးနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် သ ဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီက အမျိုးသားကော်မတီ၏ သဘောတူညီချက် ဖြင့်ထုတ်ပေးသည့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိမှသာ ပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်း ဆောင်ပြီးနောက် ပြည်ပသို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၄၇။ နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအကူ အညီ အထောက်အပံ့ပေးရေးလုပ်ငန်းများ ထမ်းဆောင်ချိန်တွင် ဝတ်ဆင်မည့် တူညီဝတ်စုံနှင့် တပ်ဆင် မည့်အမှတ်အသား တံဆိပ်တို့ကို ခွင့်ပြုနိုင်ရန် အမျိုးသားကော်မတီသို့တင်ပြရမည်။

၄၈။ အမျိုးသားကော်မတီကခွင့်ပြုထားသော မိမိတို့၏ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းအလိုက် တူညီဝတ်စုံကိုဝတ် ဆင်ခြင်းနှင့် အမှတ်အသားတံဆိပ်တပ်ဆင်ခြင်းပြုရမည်။

၄၉။ ပြည်တွင်းရှိ အစိုးရ မဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများသည် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ချိန်တွင် အမျိုးသားကော်မတီက ခွင့် ပြုထားသော မိမိတို့၏ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းအလိုက် တူညီဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ခြင်းနှင့် အမှတ်အသား တံဆိပ် တပ်ဆင်ခြင်းပြုရမည်။

၅၀။ (က) နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများသည် နိုင်ငံတော်၏အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတစ်ခုခုတွင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သဖြင့် အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဖြတ်သန်းသွား ရောက်ရန်နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ စခန်းထောက်အဖြစ်ရပ်နားသည့်အခါဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ပိုင်နက်နယ်မြေ အတွင်းပစ္စည်း လွှဲပြောင်းပေးပို့သည့်အခါတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်၏ ပိုင်နက်ကိုဖြတ်သန်း၍သွားလာ သည့်အခါဖြစ်စေ ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး အာဏာပိုင်သို့ကြိုတင်၍ လျှောက်ထားရမည်။

(ခ) နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးအာဏာပိုင်သည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရလျှောက်ထား ချက်ကို စိစစ်ပြီး နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာနှင့် လုံခြုံရေးကိုထိခိုက်မှုမရှိပါက အမျိုးသားကော်မတီ၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့တင်ပြခွင့်ပြုချက်ရယူပြီး နိုင်ငံတော်မှတစ်ဆင့်သွားလာ မှုသို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်၏ပိုင်နက်ကို ဖြတ်သန်း၍သွားလာမှု၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းပေးပို့မှုပြုရာ၌ လိုအပ် သည့် အကူအညီများပေးရမည်။

(ဂ) နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးအာဏာပိုင်သည် နည်းဥပဒေခွဲ (ခ) အရခွင့်ပြုပါက နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများအား တည်ဆဲဥပဒေအရ ထမ်းဆောင်ရမည့်အခွန်အခများ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၅၁။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီသည် ပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်များထမ်းဆောင်ပြီးနောက် ပြည်ပသို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာရမည့် နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများထံသို့ ၎င်းတို့ပြန်လည်ထွက်ခွာရမည့်နေ့ရက်ကို နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး အာဏာပိုင်မှတစ်ဆင့် ကြိုတင်အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

အခန်း (၁၁)

အမျိုးသား သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်းနှင့်စီမံခန့်ခွဲခြင်း

၅၂။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ အရထူ ထောင်ထားသည့် အမျိုးသား သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းရေး၊ သုံးစွဲရေး နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတို့အတွက် ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးတို့နှင့် ညှိနှိုင်းရေးဆွဲပြီး အမျိုးသားကော်မတီ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားရ မည်။

၅၃။ အမျိုးသားသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေကို အောက်ပါကိစ္စရပ်များအတွက် သုံးစွဲ နိုင်သည်-

- (က) နိုင်ငံတော်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး စီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- (ခ) ကဏ္ဍအလိုက်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး စီမံကိန်းကိုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- (ဂ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ အကောင် အထည်ဖော်ခြင်း၊
- (ဃ) အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊
- (င) ရေတို၊ ရေရှည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ။

၅၄။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များသည် နည်းဥပဒေ ၅၃ ပါလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေနှင့် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေရရှိသုံးစွဲ မှုအခြေအနေများကို အမျိုးသားကော်မတီသို့ အစီရင်ခံတင်ပြရမည်။

၅၅။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီသည် နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ရန်လို အပ်သော ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံကိန်းများ၊ အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်

အမျိုးသားသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေသည် လုံလောက်မှုမရှိဟု ယူဆပါက ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေမှ သင့်လျော်သော ရန်ပုံငွေပမာဏကို ထပ်မံခွဲဝေသတ်မှတ်နိုင်ရေး အဆိုပြုနိုင်ရန် အမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြနိုင်သည်။
၅၆။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်နိုင်ငံတော်တွင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာ၌ အမျိုးသားသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံ ခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေမှ ကျခံသုံးစွဲရာတွင် လုံလောက်မှုမရှိပါက ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ သင့်လျော် သော ငွေပမာဏကို ထည့်ဝင်ထောက်ပံ့နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ခွင့်ပြုချက် ရရှိရေးအတွက်လူ မှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြနိုင်သည်။

၅၇။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုးသား သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေကို ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့် အညီ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ရန်ပုံငွေရှိမှု၊ သုံးစွဲမှုနှင့်လက်ကျန် စာရင်းရှင်းတမ်းများဖော်ပြထားသည့် အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်များ ထင်သာမြင်သာသိရှိ နိုင်ရန်ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

၅၈။ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မိမိတို့၏ဒေသအတွင်း သဘာဝဘေးအန္တ ရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာ၌ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေမှကျခံသုံးစွဲရာတွင် လုံလောက်မှုမရှိပါက အမျိုးသားသဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေမှ သင့်လျော်သော ငွေပမာဏကို အမျိုးသားကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက် ဖြင့် ခွဲဝေထောက်ပံ့နိုင်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ထံသို့တင်ပြ နိုင်သည်။

၅၉။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် နည်းဥပဒေ ၅၈ အရတင်ပြ ချက်ကိုစိစစ်ပြီး အမျိုးသား သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေမှ သင့်လျော်သောငွေပမာ ဏကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေ သို့ အမျိုးသားကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ခွဲဝေပေးနိုင်သည်။

၆၀။ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

- (က) အမျိုးသားကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရထူထောင်ထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ရန်ပုံငွေကို သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ ပြုရမည်။
- (ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများကို အမျိုးသားကော်မတီ၏လမ်း ညွှန်ချက်နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးနှင့် ညှိနှိုင်းရေးဆွဲရ မည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ငွေစာရင်းများ ပြုစုခြင်းနှင့်စစ်ဆေးခြင်းတို့ဆောင်ရွက်ရန် သက်ဆိုင် ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာရေးဆပ်ကော်မတီအား တာဝန်ပေးရမည်။

(ဃ) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေစာရင်းများ ကိုတိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး၏စစ်ဆေးမှုကို ခံယူရမည်။

(င) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေစာရင်းစစ် အစီ ရင်ခံစာကို တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့နှင့် အမျိုးသားကော်မတီသို့တင်ပြရမည်။

၆၁။ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရအောက်ပါရငွေများဖြင့် ထူထောင်သော တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေကို ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်းနှင့်စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ပြုရမည်-

- (က) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ၏ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ထည့်ဝင်ငွေ၊
- (ခ) နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများထံမှ ထောက်ပံ့ငွေ၊ လှူဒါန်းငွေများနှင့်အခြားတရားဝင်ရငွေများ၊
- (ဂ) ပြည်တွင်းရှိအလှူရှင်များ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့ငွေနှင့်လှူဒါန်းငွေများ၊
- (ဃ) ရန်ပုံငွေမှ ရရှိသည့်တရားဝင်တိုးပွားသည့်ငွေ။

၆၂။ နည်းဥပဒေ ၆၁ အရထူထောင်ထားသောတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေကို အောက်ပါကိစ္စရပ်များအတွက် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည် နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သုံးစွဲနိုင်သည်-

- (က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် လျော့ပါးသက်သာစေရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- (ခ) အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊
- (ဂ) ရေတို၊ ရေရှည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ။

၆၃။ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေကို ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့် အညီ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲ ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရန်ပုံငွေရရှိမှု သုံးစွဲမှုနှင့် လက်ကျန်စာရင်းရှင်းတမ်းများဖော်ပြ ထားသည့်အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်များ ထင်သာမြင်သာသိရှိနိုင် ရန် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

အခန်း (၁၂)
အထွေထွေ

၆၄။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ပြည်ထောင်စုအစိုး ရအဖွဲ့က ဥပဒေပုဒ်မ ၄ အရဖွဲ့စည်းသော အမျိုးသားကော်မတီ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အမျိုးသား ကော်မတီက လွှဲအပ်တာဝန်ပေးထားသည့် လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန် များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အောက်ဖော်ပြပါရုံးလုပ်ငန်းများကို

ကျေပွန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးစီးဌာနမှသင့် လျော်သောဝန်ထမ်းများကို တာဝန်ပေးပြီး
ယင်းဝန်ထမ်းများ၏ဆောင်ရွက်ချက်ကို ကြီးကြပ်ရမည်-

- (က) ရုံးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ရုံးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာမှတ်တမ်းများပြုစုခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊
- (ခ) စာပေးစာယူကိစ္စများနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကိစ္စများ၊
- (ဂ) ပုံမှန်အစည်းအဝေးနှင့် အထူးအစည်းအဝေးကျင်းပသည့်ကိစ္စများ၊
- (ဃ) လုပ်ငန်းတာဝန် ဆောင်ရွက်မှု အစီရင်ခံစာများ ပြုစုခြင်း၊
- (င) ရုံးလုပ်ငန်းတာဝန်ကုန်ကျစရိတ်များကို ဦးစီးဌာန၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ကျခံသုံးစွဲခြင်း။

၆၅။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံ
ခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင်လူမျိုး၊ ဇာတိ၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ၊ ရာထူးဌာနန္တရ၊ အဆင့်အတန်း၊
ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

၆၆။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူးသည် ဤဥပဒေပါပြစ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို တရားစွဲဆိုနိုင်ရေးအတွက်
တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်စီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏
ထောက်ခံချက်ဖြင့် ခရိုင်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

၆၇။ သက်ဆိုင်ရာခရိုင်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၆၆အရ တင်ပြ ချက်ကို စိစစ်ပြီး
တရားစွဲဆိုရန် ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ထုတ်ပေးသင့်မပေးသင့် သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့်
သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရ မည်။

၆၈။ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သည်-

- (က) နည်းဥပဒေ ၆၇ အရ တင်ပြချက်ကိုစိစစ်ပြီး တရားစွဲဆိုရန်ကြိုတင်ခွင့်ပြုခြင်းသို့မဟုတ် ငြင်း ပယ်ခြင်း
ပြုနိုင်သည်။
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရခွင့်ပြုပါကတရားစွဲဆိုရန် ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ထုတ်ပေးရမည်။

၆၉။ (က) နိုင်ငံတကာအကူအညီပေးသူများနှင့် ပြည်တွင်းမှ အကူအညီပေးသူများသည် ဘေးသင့်သူ များအား
ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး၊ ကူညီထောက်ပံ့ရေးနှင့် လှူဒါန်းရေးတို့အတွက် နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ တင်သွင်းသည့်စံချိန်မီသော
အရေးပေါ်ကူညီ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးပစ္စည်း များကို သက်ဆိုင်ရာတည်ဆဲဥပဒေအရ
အခွန်အကောက်ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်ရန် နိုင်ငံ တကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးအာဏာပိုင်သို့
တင်ပြနိုင်သည်။

- (ခ) နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး အာဏာပိုင်သည်နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ တင်ပြချက်ကို စိစစ်ပြီး
နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ တင်သွင်းသည့်အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ၊ ပြန်လည်ထူ ထောင်ရေးပစ္စည်းများကို
သက်ဆိုင်ရာတည်ဆဲဥပဒေအရ အခွန်အကောက်ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ် ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်းတွေ့ရှိပါက
ထိုသို့ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်ရန် ထောက်ခံချက်ဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန သို့အကြောင်းကြားနိုင်သည်။

(ဂ) ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရတင်ပြသည့်သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေခွဲ (ခ) အရ အကြောင်းကြားသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ကူညီထောက်ပံ့ရန်အ လို့ငှာ နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့တင်သွင်းသည့် အရေးပေါ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ၊ ပြန်လည်ထူ ထောင်ရေးပစ္စည်းများကို အခွန်အကောက်ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၇၀။ ဤနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ခြင်းမပြုမီ အမျိုးသားသဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီက ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် သဘာဝဘေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် တည်မြဲအမိန့်နှင့်ညွှန်ကြားချက်များသည် ဥပဒေနှင့်ဤနည်းဥပဒေများပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင် သရွေ့အတည်ဖြစ်သည်။

(ပုံ)

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန

